Tisza-Körös

Politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 10 kor.
Negyedévre ..... 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 „
Vidékre postán szállitva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 „
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 156. szám. Nagy-Várad. Szerda, 1913. julius 9.

Az ellenzék — a béke felé.

Andrássy uj pártalakitási törekvéseit föltétlenül ugy kell fogadnia mindenkinek, mint első lépést ellenzéki oldalról a parlamenti rendes munkálkodás, a béke felé.

Lesz egy ellenzéki párt, a mely nem sipolással és a nemzetköziekkel minden áron való szövetkezéssel, hanem komoly munkával igyekszik a nemzetet meghóditani — kormányképes program részére.

Mert ez a fődolog: nem rohanni fejjel a falnak, hanem számolni a lehetőségekkel, az erőviszonyokkal s komoly munkával keresni a nemzet boldogulásának utját.

Az Andrássy-párt higgadt fellépése és tekintélye feltétlenül befolyásolni fogja a többi ellenzéki pártokat is és igy kilátás van arra, hogy valahára az összes pártok közremüködésével lehet parlamenti életről szó Magyarországon is.

Az ellenzéki pártok állásáról a következő tudósitást vesszük:

Az Andrássy-párt.

Az ellenzék egységes fellépésének az előfeltétele az Andrássy-párt megalakulása. A dolognak ezt a részét jóformán már el is intézték; szóval készen vannak és csak a formaszerinti megalakulás van hátra, mely még ebben a hónapban be fog következni. — A pártnak az ügy mai állása szerint biztosan lesz már alakuláskor 30 képviselő tagja, sőt esetleg több is. Eddig biztos belépő a 14 Andrássy-párti, továbbá a függetlenségi pártonkivüliek közül *Désy* Zoltán, *Mezőssy* Béla, *Gál* Sándor, *Holló* Lajos, *Bethlen* István gróf, *Sennyey* István gróf és *Bottlik* István és a disszidensek *Márkus* József és *Sándor* Pál kivételével, végül a három demekrata képviselő, u. m. *Vázsonyi* Vilmos, *Pető* Sándor és *Bródy* Ernő. Ez pont harminc.

A programm is készen van és ez tudvalevőleg olyan, hogy minden párt a közjogi alapra való tekintet nélkül csatlakozhatik, mert csekély eltéréssel egyezik a szövetkezett ellenzéknek volt akcióprogrammjával.

A néppárt.

A néppárt meglehetős passziv magatartást tanusit, de ez nem jelenti azt, hogy ez a párt távol akarna maradni, sőt ellenkezőleg, a párt kész minden oly akcióba betemenni, mely a mostani rendszert megbuktatja és a választójogot kiterjeszti. Ez a párt is érintetlenül fenntarthatja a maga elvi alapját és azért csatlakozhatik az egységes akcióhoz, mely eleve magáévá tette a néppártnak azt a tervét, hogy egységesen kell szervezni az egész országot és adandó alkalommal mindenütt csak egyetlen jelöltet állitani, hogy sikeresen meg lehessen küzdeni a munkapárti jelöltekkel.

Apponyi Tiszadobon.

Károlyi Mihály gróf, a függetlenségi párt ügyvezető elnöke buzgón közremüködött az Andrássy-párt létesitésében és most azon van, hogy az egész ellenzék egy kalap alá jusson. Hogy ezt zavartalanul cselekedhesse, állandó összeköttetésben van Justh Gyulával, aki Tornyán tartózkodik és akit Károlyi állandóan táviratilag és telefonice informál minden egyes lépéséről, hogy az uj alakulás a legkisebb disszonancia nélkül menjen végbe.

Károlyi és Justh előzetes megállapodása kapcsán előbbi elment Apponyihoz Eberhardra és vele együtt el fog menni Tiszadobra, hogy ott végleg megbeszéljék a megegyezés külsőségeit.

Amit Apponyi és Károlyi Andrássyval végeznek, ahhoz Justh is hozzájárul, miután a választójog kérdését az ő kivánsága szerint veszik be a programmba.

A Balkán véres napjai

A diadalmas bolgárok.

Az eddigi harctéri jelentésekből most már kétségtelenül meg lehet állapitani, hogy a bolgár hadsereg diadalmasan nyomul előre és bekeritéssel fenyegeti ugy a szerb, mint a görög hadsereget. Minden vonalon áll még a harc, de kimenetele már nem kétséges: a bolgár hadvezérek olyan fényes haditetteket vittek végbe, amilyenekhez hasonlót alig tud felmutatni az ujabb kor világtörténelme. Szavov, Trepov, Ivanov és Dimitrieff tábornokok véres karddal irták bele a nevüket a Balkán történelmébe és a bolgár nép fényes haditényeivel igazolta, hogy megérdemli a hegeniát a Balkánon.

Az ujabb balkáni háboru azonban olyan rémes és rettenetes, amelyhez foghatót alig tud felmutatni a világtörténet. A nemrég még szövetséges balkáni népek borzasztó elkeseredéssel küzdenek egymás ellen és már nemcsak a szuronyrohamok dominálnak, hanem az elkeseredett ütközetekben — a minden fegyverből kifogyott katonák — rugják, harapják, öklözik egymást.

A legujabb momentum az, hogy Törökország sem akarja tétlenül nézni a balkáni bonyodalmakat és beavatkozni készül demoralizált és levert hadseregével.

A harctérről különben a következő hireket kaptuk:

A mi érdekünk.

London, jul. 8.

Bécsből jelentik: A francia nagykövet tegnap délután meglátogatta Berchtold grófot és hivatalosan előterjesztette neki a francia és angol kormány javaslatát, hogy a nagyhatalmak ünnepélyesen kötelezték magukat arra, hogy nem avatkoznak bele a balkáni háboruba. Berchtold gróf a francia nagykövetnek a következőket felelte:

— Ausztria és Magyarország örömmel üdvözli a francia közlést s az általa kilá-

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készittetnek

Fehér János kötszer gyárában (Rákóczi-ut, Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigatorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle szülészeti és betegápolási czikkek.

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban

és kitünő kivitelben készittetnek. Telefon 419.

tásba helyezett megnyugtató jövőt. Azt akarjuk, hogy a balkáni államok mindenkitől, mi tőlünk is független legyen, de mi szomszédok vagyunk és elvárjuk, hogy ők is szomszédok módjára viselkedjenek. A mi politikánk alapköve, hogy a balkáni államok dolgába senkise avatkozzék be. Nem látunk sem aktuális, sem valószinü okot arra, a mely eltérithetne bennünket attól, hogy a be nem avatkozás álláspontjáról letérjünk, *de figyelembe kell vennünk bizonyos lehetőségeket, a midőn a mi érdekeinket veszedelem fenyegethetné.* Mi most és a jövőben el vagyunk határozva, hogy a balkáni államokra bizzuk, hogy a boldogulásuk utját keressék, de csakis a mi érdekeink által vont határon belül. Arról nem mondhatunk le, hogy érdekeinkért való közbelépés jogát szükség esetében ne érvényesitsük.

A király és a trónörökös.

Szófia, jul. 8.

A mikor Ferdinánd király tegnap a trónörököst az egyik ezredbe besorozta, megható jelenet történt. A király ugyanis ezekkel a szavakkal adta át a trónörököst az ezrednek:

„A hadsereg iránt való teljes bizalomma' sorozom be közzétek jövendőbeli uralkodótokat, a trónörököst!"

Ezekre a szavakra egy öreg katona kiállott a sorból és spontán lelkesedésből ezt kiáltotta:

— Inkább meghalunk valamennyien, semhogy kiderüljön, hogy méltatlanok voltunk erre a kitüntetésre!

A nagy döntés.

Belgrád, jul. 8.

Az illetékes körök azt hiszik, hogy Bulgária a háboru végén semmit sem fog nyerni és kénytelen lesz Szerbiának koncessziókat tenni. Erre döntő befolyása lesz Románia viselkedésének. Szófiában a helyzet pénteken vagy szombaton fog eldőlni, mert a román hadsereg vasárnap fog a Dunán átmenni. Valószinüleg ugyanekkor lesz a nagy döntés a déli harctéren is.

A szerbek tárgyalnak.

Konstantinápoly, jul. 8.

Pavlovics szerb delegátus ideérkezett, hogy a portával Szerbia nevében tárgyalást kezdjen. Szerbia arra az esetre, ha az uj háboruban győzne, az egész Vardar területet követeli a maga számára.

Három fontos döntvény. A hivatalos lap három általános érdekü, elvi jelentőségü határozatot közöl. Az első a Kuria jogegységi tanácsának 2. számu polgári döntvénye; a másik két határozatot a a közigazgatási birósag pénzügyi osztálya mondta ki. Ime a határozatok:

A munkaadó *érvényesen kikötheti* azt, hogy az alkalmazottja abban az esetben, *ha a szolgálatból önként kilép*, a nyugdijalapba nyugdijjárulék cimén befizetett összegeket *vissza nem követelheti* és nyugdijhoz való igényét *elveszti.*

II. Közös ingatlanukat együttesen és visszteherrel átruházó személyeket egymás között az átruházási illeték nem egyetemlegesen, hanem mindegyiket csak a maga átruházott jutalékára eső illeték terheli.

III. A ház tulajdonosa által gyári célokra használt helyiségeket az 1909. évi VI. törvénycikk 27. §-ának 9. pontjában biztositott állandó adómentesség akkor is megilleti, ha azok olyan épületben vannak, a melynek egyéb részeit a háztulajdonos másként értékesiti.

Mit tárgyal a város?

A közgyülés tárgysorozata.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1913. évi julius hó 10-én esetleg következő napjain mindenkor d. u. 3 órakor a városház bizottsági termében tartandó ülésen a következő ügyek fognak tárgyaltatni.

1. A polgármester havi jelentése. 2. A m. kir. kormány leirata kineveztetése tárgyában. 3. Gróf Serényi Béla volt m. kir. földmivelésügyi miniszter bucsu leirata. 4. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter leirata a Nagyvárad—belényesi utnak állami kezelésbe történt átvétele tárgyában. 5. A tanács a m. kir. belügyminiszter urnak a város és a nagyváradi légszeszgyár közötti vitás ügyben kelt leiratát javaslata kapcsán beterjeszti 6. Kolozsvár város törvényhatóságának átirata Kolozsvár, Apahida, Szászrégen-Tölgyesi szoros közötti irányban létesitendő állami fővasuti vonal kiépitése tárgyában. 7. Hevesvármegye törvényhatóságának átirata a Dalmát-törkő borok behozatalának meggátlása tárgyában a m. kir. kereskedelemügyi és földmivelésügyi miniszter urakhoz intézet feliratának támogatása tárgyában. 8. Székesfehér város törvényhatósága az uj városi törvény megalkotása tárgyában az országgyüléshez intézett feliratát támogatás végett megküldi. 9. Székesfehérvár város törvényhatósági bizottsága a rendőrségek államsegélyeinek szétosztása tárgyában, a m. kir. kormányhoz intézett feliratát támogatás végett megküldi. 10. Pécs város közönsége a katonai beszállásolási törvény reviziója tárgyában a m. kir. kormányhoz intézett feliratát támogatás végett megküldi. 11. A tanács mint állandó választmány javaslata a villamosmü kibővitése tárgyában. 12. A tanács mint állandó választmány javaslata a községi polgári fiu- és leányiskolákhoz 4—4 segéd tanitói és 1—1 szolgai állások szervezése iránt. 13. A tanács az iparostanonciskola 1913—1914. tanévi kötségvetését beterjeszti. 14. A tanács javaslata a felállitandó MÁV. üzletvezetőség ideiglenes elhelyezése tárgyában. 15. A tanács javaslata városi pénztárban előállott időközi hiány fedezésére vonatkozólag. 16. Tanács javaslata az Apolló épület üveges munkálataira vonatkozólag. 17. A tanács javaslata az Apolló épület központi fütésére vonatkozólag. 18. Tanács javaslata a k ménysepresi szabályrendelet tárgyában. 19. Tanács javaslata az alsó garasos hid vámjának eltörlése iránt. 20. Tanács javaslata a Holdvilág-utcának a Szacsvay-utcáig leendő megnyitására vonatkozólag. 21. A tanács javaslata a nváradi m. kir. honvéd hadapród iskolában megüresedő három alapitványi hely adományozása tárgyában. 22. Tanács javaslata a 3.000,000 kölcsönből a nagyváradi ipartestületi hitelszövetkezetnél elhelzezendő betét megállapitása és a Nagyváradi Agrár Tkpénztár kérelme tárgyában. 23. A tanács javaslata az állami főreáliskola fentartása után a város terhén fenálló költség hátralék törlésének és az évi fentartási költségek alól a jövőre nézve leendő felmentésnek a m. kir. kultuszkormánytól leendő kérelmezése tárgyában. 24. A Tanács az igazságügyi m. kir. kincstárral a felállitandó fogház céljaira szükséges terület átengedése tárgyában megkötött szerződést beterjeszti. 25. A tanács a vizmü üzemi szükségleteinek számitására Schvartz és Ullmann céggel kötött szerződést beterjeszti. 26. Papolczy Ferenc főpénztárnok felebbezése a v. tanácsnak a napszámbérek kifizetése tárgyában hozott véghatározata ellen. 27. A tanács javaslata Bányai Imre utmesternek nyugdijjogosultságához beszámitandó szolgálati idejének megállapitása tárgyában hozott nyugdijbizottsági határozat ellen beadott felebbezésére vonatkozólag. 28. A tanács javaslata kapcsán beterjeszti Bartha Béla felfüggesztett rendőralkapitánynak fizetésének a felfüggesztés tartamán fél összegében beadott kérelmét. 29. A tanács javaslata dr Molnár (Guttmann) Ede volt városi sör regále bérlő hátralékos tartozásának törlésére vonatkozólag. 30. A tanács javaslata özv. dr Tóth Mártonné halotti negyed kiutalása iránti kérelme tárgyában. 31. A tanács javaslata kapcsán beterjeszti a néhai Bogdándy Vincéné által tett alapitó oklevelét. 32. Balogh Sándor végrehajtó 3 havi szabadságidő engedélyezése iránti kérelme. 33—34. Fizetési előleg iránti kérelmek.

Nagyvárad, 1913. julius 5.

Bordé Ferenc,
főjegyző.

NEM EMELIK A VÁROSI TISZTI FIZETÉSEKET

Szegény a város.

Nagyvárad város tisztikarában még mindig nincs végrehajtva s tisztviselők fizetésrendezésére vonatkozó 1912. évi 58. t.-cikk. E szerint többek között a tisztikar az eddigi fizetésénél alacsonyabb fizetést nem élvezhet. Viszont olyan állásokat is állapit meg a törvény, amelyek ma p. o. Nagyvárad városánál nincsenek meg. A rendezésre vonatkozó dolgokat a törvényhatóság egy bizottságnak adta ki.

Az ad hoc bizottság tegnap tartott értekezletet. A bizottság dr *Adorján* Emil elnöklete alatt ült össze és folytatta a már korábban megkezdett tárgyalásokat. E szerint az uj rendszerbe a következő állásokat illesztették be:

Egy főmérnök, 1 főmérnökhelyettes, három elsőosztályu, egy másodosztályu vegyészmérnök, egy főszámvevő helyettes, 1 főpénztáros, 1 tüzoltóparancsnok, 3 tiszti orvos, 1 járványorvos (uj), 1 főlevéltáros, 1 I. o. állatorvos, 1 közgyám, 3 számvevő, 1 pénztáros, 1 pénztáros segédtisztiszt (uj), 2 ellenőr, 2 épitőmester, 2 II. o. állatorvos, 1 alszámvevő, 8 I. o. fogalmazó, 3 II. o. fogalmazó, 2 I. o. rendőrfogalmazó, 1 II. o. rendőrfogalmazó.

A bizottsági ülésen csupán a mérnöki hivatal személyzet szaporitásánál volt vita. A mérnöki hivatal ugyanis egy földmérési mérnököt, egy közuti müvezető mérnököt és egy üzemvezető gépészmérnököt kért.

Baróthy Pál azt panaszolta, hogy a kért állások közül csak a gépészmérnöki állást szervezzék.

Moskovits József fölöslegesnek találja az uj állás szervezését is, mert a mérnöki hivatal eddig is bőségesen rendelkezett szabadidővel, mely alatt a magánmunkálatokból igen szépen keresnek.

Medvigy Gábor a gépészmérnöki állás létesitését fölöslegesnek találja. Hiszen a gép pályázatoknál bizonyitja be legjobban a mérnöki hivatal, hogy kitünően ért a gépekhez. Ugy lemagyarázza a bizottságokat, hogy azok alapján föl kell tételezni, hogy kitünő gépészmérnökök vannak a városnál. Különben is a városnak oly egyszerü gépei vannak, hogy azokhoz fölösleges egy gépészmérnök.

Végül is a mérnöki hivatal személyzetszaporitás iránti kérelmét elvetették.

Ezután kimondta a bizottság, hogy tüzrendészeti felügyelői állás helyett tüzoltóparancsnoki állást szervez. Végül a jelenlegi három kerületi orvos mellé járásorvosi állást szervez a bizottság.

Fölépül a városi könyvtár

Az állam 40.000 koronás hozzájárulása.

Rendkivül szimpatikus tervet eszelt ki *Bodnár* János városi főkönyvtáros a nyilvános könytár fölépitésére vonatkozóan. Azt fejtegeti a tanácshoz beadott hatalmas elaborátumában, hogy a nyilvános könyvtárt a város közönségének mihamarabb föl kell épitenie, mert a mostani helyiség nemcsak hogy könyvtári célokra teljesen alkalmatlan, de egyenesen utját állja ennek a fontos kulturális tényező jövő fejlődésének.

Azt ajánlja ezután Bodnár, épitse bele a törvényhatóság a nyilvános könyvtárat abba a bérpalotába, amelyet a közeljövőben a Csesztivó körözs-utcai telkén fog fölépiteni.

Igaz, hogy a könyvtár részére szükséges helyiségek a teleknek mintegy 1/15 részét elfoglalják s igy 30.315 K nyers házbérjövedelem tekintélyes hányadától elütik a város pénztárát, de másrészről az is föltétlenül bizonyos, hogy a városi könyvtárt bármikor telepitsék is állandó helyére, sohasem vihetik ki a perifériákra, mert a nyilvános könyvtárnak a város szivében kell megfelelő és barátságos otthont találnia.

S ez természetesen *áldozatokkal* jár, akár most épitik föl a könyvtárt, akár később. De ezek az áldozatok nem is olyan nagyok, mint aminőknek első pillanatban látszanak; mert ha a város saját házában ád a könyvtárnak helyet, megmarad a mostani bérösszeg. kb. 3000 korona; és ha az állam megadja a 40000 koronás segitséget, amit a könyvtár felépitése esetén a M. és K. O. Főfelügyelősége utján kilátásba helyezett, mindjárt kevesebb kölcsönre lesz a városnak szüksége a Csesztivó bérpalota fölépitéséhez s kamatkülönbözet cimén itt is megtérül évenként 2000 korona. No pedig 5000 koronával jóval kevesebb az az összeg, ami elesik a bérösszegből a könyvtár odahelyezése esetén.

A könyvtárnak a könyvtáros javaslata értelmében 50 évi fejlődést véve alapul, a következő helyiségekre lenne szüksége:

a) 3, egyenkénként 40 négyszögméter területü könyvraktárra (50000 kötet elhelyezésére).

b) 1 ifjusági, 1 felnőttek olvasótermére és 1 hirlapteremre.

c) 1 irodahelyiségre, s a szolga és könyvtárőr lakóhelyiségeire.

A Szinház-kávéház ellen elrendelték a csődöt.

*

Nem mondunk ujat azzal, hogy Nagyvárad a kávéházak városa. Itt is, fővárosi mintára, majd minden utcasarokra esik egy kávéház s ha nem egy, hát kettő. A Bémer-tér szines eleven életét éppen a ragyogó tükörablakos, villanyfényes kávéházaknak köszönheti, hol esténkint vidám cigányzene vonzza a közönséget.

A Bémer-tér öt kávéháza közül csak az ötödik, amelyik legutoljára alakult, volt csendes és kihalt, az utóbbi időkben: a Szinház-kávéház.

Pollák Gyulának, a kávéház tulajdonosának ezelőtt a Bazár-épületben Nagyvárad mulatozói előtt jól ismert bodegája volt. A bodega azután megszünt és egy évvel ezelőtt kedves és szép kávéház nyillott meg a helyén, szemben a szinházzal. *Pollák* Gyula áldozatot nem kimélve igazán s finom izléssel rendezte be a kis kávéházat. Az intim, kedves, barátságos és csendes Szinház-kávéház azonban nem a legjobb időben alakult. A nyomasztó pénzviszonyok sulyosan érezteték hatásukat, és az uj kávéháznak már nem jutott vidám, jókedvü, bankókkal fizető társasága. A kávéháznak a környéke mind csendesebb lett, mert hát a szinészek hiába kedvelték a barátságos helyet a szomszédukban, kivülük pedig alig-alig járt oda az utolsó hónapokban valaki. Természetes, hogy az a néhány ott meg-megforduló ember nem tudta bemutatni a jobb sorsra érdemes kávéházat, a hitelezők pedig mind jobban sürgették a fizetést. A Szinház-kávéház, cserbe hagyta a gazdáját, nem hozott jövedelmet. Legutóbb például egy hét alatt mindössze 14, azaz tizennégy fekete-kávé fogyott el és egyéb semmi, vagyis egy napra esett két fekete.

Emellett Pollák Gyula más vállalatai sem sikerültek. Bérautókat tartott, de azok sem hozták meg a megfelelő jövedelmet és a hitelezők lefoglalták a száguldó autókat.

Pollák Gyula megkisérelte az egyezkedést, de az is sikertelen maradt.

Végül is a hitelezők megkérték a csődöt. A nagyváradi kir. törvényszék csődbirósága tegnap foglalkozott a kérelemmel, amelynek helyt adott. A biróság *Pollák* Gyula és *Pollák* Gyuláné ellen is, összes ingó és ingatlan vagyonukra elrendelte a csődöt. Csődtömeggondnok dr *Friedländer* János ügyvéd, helyettese pedig dr *Váli* Péter ügyvéd. A bejelentési határidő 1913 szeptember 12.

Hát nem zsidó? Az már más.

A belényesi kórház titka.

Pár nappal ezelőtt a belényesi „Dühöngő“ éttermében, egy magányos asztal mellett revolver lövés dördült el és egy fiatal ember véres mellel eszméletlenül roskadt le a korcsma padlójára. A személyzet rémüldözve futott össze, mig a kiszolgáló pincér orvosért küldött valakit. A sulyosan sérült embert beszállitották a kórházba. Ez alatt az előljáróság meginditotta az eljárást.

Megállapitották, hogy az illető fiatalembert *Neihoffer* Árpádnak hivják. Neihoffer a belényesi vasuti vendéglőben mint pincér volt alkalmazva. Csak nemrég került ide a fiatalember. A vendéglőben nem sokáig érezte jól magát és elhatározta, hogy meg fog válni az élettől. Revolvert vásárolt és bement a Dühöngőbe, ahol pincér kollegájától vacsorát rendelt. Mig a vacsorát hozta a pincér, Neihoffer az asztal mellett mellbe lőtte magát A golyó a tüdejét is megsebezte s igy állapota sulyos volt.

A kórházban gondos ápolás alá vették a fiatal embert. Csakhamar eszméletre tért, azonban nagyon rosszul érezte magát. Az ápolók utján magához kérette a római katholikus plebánost, meggyónt, megáldozott s felvette az utolsó kenetet. Ettől kezdve állandóan javult a beteg állapota.

Az öngyilkossági kisérlet után tudakozódni kezdtek Neihoffer Árpád családja után. Ekkor kiderült, hogy a fiatal ember egy gazdag fővárosi borkereskedőnek a fia. A szülők neveltették is és elvégeztették vele a gimnáziumot, sőt kereskedelmi érettségit is tett. Azt akarták, hogy kereskedőt nevelnek belőle. Neihoffer Árpád bejárta Amerikát is, azonban semmi kedve sem volt a borkereskedői pályához. És igy ment pincérnek, természetesen szülői beleegyezés nélkül.

A mult évben elérte a 24-ik évét és ekkor katholikus vallásra tért át. Erről azonban csak nagyon kevesen tudtak.

Az öngyilkossági kisérlet utáni napon egyszerre megjelentek a zsidó hitközség tagjai a kórházban és érdeklődni kezdtek a beteg állapota iránt. Szegény Neichoffer Árpád nem tudta mire vélni betegágyában, hogy mit akarnak tőle a zsidó hitközség tagjai. A látogatás egy nap többször is megtörtént és már feltünt a kórházban is.

Különösen a betegeknek volt feltünő a dolog, hogy egyszer a katholikus pap egyszer meg a zsidó rabbi keresik fel a beteget. Magyarázatot senki sem tudott adni. Végül is a zsidó látogatóktól megkérdezték, hogy tulajdonképen miért is látogatják Neihoffer Árpádot.

— Csak fel keressük a beteg hitsorsosunkat! Felelték a hitközségi tagok.

— Hitsorsos? Csodálkoztak a közkórházban.

— Hiszen Neihoffer Árpád római katholikus!

— Hát nem zsidó? Kérdezték a hitközségi tagok. Az már más! És ezzel szépen eltávoztak. — Azóta nyugodtan gyógyulhat Neihoffer Árpád, nem zaklatják a „hitsorsosok“.

Különben Neihoffer Árpád állapota ma már teljesen kielégitő. Tul van minden veszélyen s két hét mulva elhagyhatja a kórházat.

Dákóromán vandalizmus

a nyilvános könyvtárban.

Feljelentés a rendőrségen.

*

A dákóromániának ~~valamelyik~~ névtelen álmodozója naiv kis rajzot készitett a nyilvános városi könyvtárban a nagy Romániáról. A buzogó hazafiui fantáziával a kis kutya sem törődne, ha a maga papirjára, a maga térképére huzogatná fantasztikus vonalait. Elvégre vannak hóbortos emberek.

De ez az éretlen tacskó bepiszkolta a nyilvános könyvtár tulajdonát képező térképet, tintával és szines ceruzával összefirkálta a *Nagy Magyar Atlasz* cimü értékes munkát, amelyet az egész könyvtár használ.

Négy hatalmas lapon elkanyaritott Magyarországból, Ausztriából, Német- és Oroszországból, továbbá Bulgáriából jókora darabot s Romániához csatolta. Magyarországon pl. a Tisza a határa a nagy álomnak a vastag betükkel beirta az illető:

DÁKÓROMÁNIA

Ceruzával eltörölte a magyar városneveket s oláh nevekkel helyettesitette. A folyókat is elkeresztelte. S betetőzésül Magyarország többi részét bemocskolta.

Meg kell állapitani, hogy az illető müveletlen tacskó volt, aki amellett, hogy anyagi kárt okozott a könyvtárnak, még impertinens módon megsértette a magyar önérzetet is. Hát ilyen neveletlen fattyui vannak a dákóromanizmusnak? . . .

A magyar kultura kincsekhez juttatja őket, papjaik, tanitóik kongruát élveznek, ügyvédjeik kampányokat rendeznek a ma-

gyar parlamentben, oláh kulturát terjeszthetnek a hajdani Apaffy birtok jövedelméből és ők igy fizetnek.

Az ilyen tacskók nem érdemlik meg, hogy beeresszék őket magyar kulturházba, ahová lelkesedéssel lép be sok-sok magyar fiu. Az ilyet ki kell ebrudalni innen.

Bodnár János, a könyvtár őre, mihelyt észrevette a rongálást, nyomban feljelentést adott be a rendőrségre ismeretlen tettes ellen. A rendőrség hamar megállapithatja a tettest, mert fel van mindig jegyezve, hogy ki mit vesz ki olvasni. Huszonötöt kell az illetőre mérni, akkor nem jut többet eszébe ilyen barbárság.

A bihariak szerepe a tanitók gyülésén.

A f. hó 7-én tartotta a tanitók Országos szövetsége tisztujitó közgyülését, amelyen a Biharmegyei Általános Tanitóegyesület választmánya által kiküldött 12 képviselő meg is jelent, akiknek megbizását az Országos Szövetség már hetekkel ezelőtt igazolta, sőt részükre az igazoló jegyeket is megküldötte.

Az Országos Szövetség igazgató-tanácsa f. hó 6,-án este tartotta ülését, amelyen a Biharmegyei Általános Tanitóegyesület volt elnöke, *Balogh* Károly irásbeli beadványban azt kivánta, hogy a már igazolt 12 képviselő megbizatását, minthogy azokat a választmány küldötte ki, semmisitse meg. s a régi radikális képviselőknek adjon jogot a bihari tanitók képviseletére. Ezen kivánság alapszabályellenes volt, mert az ő hiveinek megbizatása, az ő elnöki mandátumával egyidejüleg járt le.

A radikális tanitók tudatában annak, hogy a bihari egyesület 12 kiküldött tagja — amely szám sulyos a választás mérlegében — a mérsékelt irányu Moussong Gézára fog szavazni, fékezhetetlen terrort fejtett ki azért, hogy a rég lejárt mandátummal biró megbizottak elősegithessék a radikális elnökjelölt, *Dobó* Sándor és társai győzelmét.

Sem az Országos Szövetség, sem a megyei egyesület alapszabályai nem intézkednek a képviselők kiküldetésének módozatairól, hogy azokat a közgyülés vagy választmány küldje ki, *sőt évtizedes gyakorlata az egyesületnek, hogy a választmány küldötte ki képviselőit a budapesti országos tanitói bizottsági gyülésekre.*

Az erős terrornak sikerült is elérnie, hogy a bihariak a közgyülésen szavazatukat az elnök és a többi tisztviselőkre nem adhatták le.

A közgyülésen *Magyar* Béla salgótarjáni igazgató-tanitó szólalt fel az igazgató-tanács alapszabály ellenes határozata ellen, melyhez Dobó Sándor szólott hozzá.

A bihariak közül *Gábel* Jakab szólalt fel, óvást emelt ennek jogtalan és alapszabályellenes eljárása ellen, amit az elnök javaslatára a közgyülés elfogadott s annak jegyzőkönyvbe való befoglalását rendelte el.

Ekkor vonult ki a 12 bihari tanitó s egyenesen a kultuszminisztériumba ment, hol őket *Benedek* Sándor államtitkár fogadta s a benyujtott felebbezés tárgyilagos elbirálását igérte. A küldöttség szónoka Gábel Jakab volt.

Ezen eljárásukkal a szélső irány követői az Országos Szövetséget arra kényszeritették, hogy az egyesületek önkormányzati jogaiba beavatkozzék, amely beavatkozás ellen a bihariak felebbezésükben tiltakozásuknak adtak kifejezást.

A választás a radikálisok minden erőlködése dacára is, az eddigi elnök, Moussong Géza győzelmével végződött.

A primadonna és a fiumei fekete himlő.

Miért nem oltatta be magát Horváth Mici?

Hetek óta riogatják a lapok szegény nyaralni vágyó közönséget, hogy Fiumében és vidékén dühöng a fekete himlő. Jaj annak, aki most odamegy, még a madár is lehull a kék magasságból, ha nincs beoltva.

A sok rémes fekete hir hideg borzongást keltett Ónagyságáékban. Huh! . . . Még a fiumei cápát csak eltürték volna, de a fekete himlő, amely esetleg nyomokat hagy a jól kivasalt arcbőrön . . .

A siránkozó férjek már reménykedtek, hogy az idén lemond imádott nőjük a nyaralásról. Gyönyörü terveket szőttek, hogy mit fognak a váltóra felvett pénzzel csinálni, amikor őnagysága előállt halálra szánt arccal és azt mondotta:

— Tudod mit fiacskám, én mégis lemegyek a tengerpartra! Igen! . . . Be fogom magamat oltatni.

És a tiszti orvosok helyisége előtt tömegesen állanak napok óta szép asszonyok. A szép doktorurak gyönyörködve teszik tönkre a patyolatfehér karokat, krix-kraxot csinálnak rajta és boldog nyaralást kivánnak.

A Szigligeti szinház kis primadonnája, *Horváth* Mici is készülődött a regényes Cirkvenicába. Egy hét óta folyton csomagolnak, rendezgetnek s már minden készen volt az utra és a nyaralásra, amikor a papának eszébe jutott.

— Hohó! Még egyről megfeledkeztünk . . . Be kell hogy oltasd magad leányom, mert ott most javában dühöng a fekete himlő.

Halk sikoly volt a válasz. A primadonna majdnem elájult.

— Istenem, Istenem, muszáj ez?

— De mennyire muszáj. Csak nem akarsz elpusztulni.

— De papa kérlek én már nem vagyok gyerek, hogy beoltsanak, másodszor gondold meg, hogy elcsufitják a karomat.

Erre családi tanácskozás volt, a primadonna erősen érvelt, hogy hogyan fog ő játszani Pécsett beoltott, sebes karokkal, jaj Istenem az nem lehet, kifütyülik. Meg aztán nem kár ezt az ezüstös bőrt összekarmoltatni. (Ezt nem ő mondta.)

Hiába volt minden ellenkezés: Micikének fel kellett menni a tiszti orvos elé, hogy beoltsák. A kis primadonna könyezett, mérgeskedett. Dr *Nemes* Áron megkérdezte:

— Mikor akarnak utazni?

— Holnap doktor ur kérem. Holnap és most jutott eszünkbe a fekete himlő.

— Jaj kérem, ha én ma beoltom Micikét, akkor ő holnap nem utazhat. De még holnapután sem, azután sem, azután sem és nem fürödhet egy hétig, mert ennek száradni kell.

Most lett csak konfuzió! Minden meg volt rendelve, a szoba lefoglalva, jegy megváltva. Ó az az átkozott fekete himlő!

— Mama, papa, mondotta Mici elszántan, én nem oltatom be magam. Legyek igy. Fürödni csak kell!

És a szülők belenyugodtak a változhatatlanba. Micike már lent lubickol a sós hullámokban s talán megőrzik a hatalmak, hogy nem fog beleesni a fekete bajba a bátor müvésznő.

Lakodalom vőlegény nélkül.

A nàsznép kitünően mulatott.

Ez is csak a sárkányhuzó Csökmőn történhetik meg. L. *Kovács* Erzsébetnek a falu egyik jómódu gazda leányának az esküvője. A gazda erre az ünnepélyes alkalomra felvirágozta a házat. Szépen kisöpörték az udvart. A lakodalmas nép részére kiüritették a nagy házat, melyben kikeritették a cigánynak is a maga helyét. A konyhában már két nap óta sütöttek-főztek s nagyban készültek az egyetlen leány esküvőjére.

Vasárnap délutánra volt kitüzve az esküvő ideje. A násznép már délután mindjárt gyülekezett. Még a szomszédos falvakból és pusztákról is sereglett a sok nép a szép Erzsébet lakodalmára. Elhalmozták a leányt sok sok ajándékkal és még több szerencsekivánattal.

Gyorsan peregtek a percek. Rohamosan közelgett a templomba indulás ideje. Már mindenki leadta a maga szerencse kivánatát és ajándékát. A hangulat is kezdett csendesebb lenni, mikor észrereték, hogy nincs vőlegény.

Szívós János a deli szeghalmi legény, aki életepárjául választotta magának Kovács Erzsébetet, nem jelentkezett. Előbb türelmmel vártak az összegyült rokonok és vendégek.

Az idő azonban egyre telt s már az egyházfi se tudta mire vélni a dolgot, átnézett a lakodalmas házhoz. Már az V. számon is tulhaladt a mutató és a vőlegény még mindig nem adott életjelt magáról.

Szép csendesen be is alkonyodott. Az emberek éhesek is voltak. A cigány is türelmetlenül pengette a szárazfa hurjait. Tanácskozásra ült össze a násznép véne és meghozták határozatukat, mely minden tekintetben csökmői volt.

. . . Mivel mindenki, aki hivatalos volt a lakodalomra jelen van, csupán egy ember hiányzik és ez a vőlegény, de mert természetesen nem lehet szétkergetni a vendégsereget, hát meg kell tartani a lakodalmat vőlegény nélkül. A fölmerült költségek erejéig pedig polgári pert kell inditani Szivós János ellen.

Roppant tetszett a határozat a népnek. Nagy éljenzésbe törtek ki, a cigány tusst adott és ezzel megkezdődött a lakodalom. Reggel már kihajtották a csordát a legelőre, mikor szétoszlott a lakodalmas nép.

A történtekről értesitették a vőlegényt, Szivós Jánost is, aki ágyban fekve fogadta a szomoru hirvivőkét. Nyomban meg is adta a felvilágositást. Az esküvő napján ugyanis, mikor elindult Szeghalomról Csökmőre, utközben a szeghalmi legényekkel összetüzött és ugy megverték, hogy templom helyett ágyba kellett szállitani. A vőlegény különben állitása valódiságát testén lévő hatalmas kék foltokkal bizonyitotta és egyben kijelentette, hogy ha felépül meg fogja tartani az esküvőt, de most már lakodalom nélkül.

HIREK

Tájékoztató.

Julius 13. Katholikus Népszövetség nyári mulatsága a Püspök fürdőben.

—

Ő felsége a margitai kórházért.

80000 korona állami hozzájárulás

A vidéki kórházak közül talán a margitai volt az egyedüli, melyért a legnagyobb küzdelmet fejtették ki.

A község szegénysége folytán nem tudott annyit áldozni erre a fontos közintézményre, hogy saját erejéből fel tudta volna épiteni a kórházat.

A község állandóan a kormány támogatására számitott, azonban eddig hiába terjesztették fel a megyéről pártoló véleménynyel az ügyet, fedezet hiányában a miniszter állandóan elutasitotta.

Margitán és környékén a helyzet egyre tarthatatlanabb lett. A vidék betegeit szekereken hozták be a messze környékről Nagyváradra. Nem egy esetben a beteg halálra váltan érkezett be a kórházba.

A vidék egyre szorgalmazta a kórházat. A mult évben Madarassy Gábort választották meg államtitkárnak. Az egész járás minden bizalmát a képviselőbe helyezte, Madarassy tényleg kezébe vette a dolgot és mint tudósitónk jelenti, fáradozását siker is koronázta.

Már első lépésére a kormány részéről nyomban belátták, hogy a kórház feltétlenül szükséges. A miniszter leküldte Margitára az egészségügyi felügyelőt, aki tanulmányozta a vidéket és jelentést tett a tapasztaltakról.

Ennek folyományaként a kormány részéről 80 ezer koronát helyeztek kilátásba. A kórház sorsa ezzel kedvezően is lett elintézve. Tegnap este Madarassy Gábor államtitkártól táviratot kapott Markovits Manó margitai főszolgabiró.

A táviratban arról értesiti az államtitkár Markovitsot, hogy őfelsége az államsorsjátékok jövedelméből 80000 koronát engedélyezett a margitai kórház céljaira.

A kórház létesitése körül az érdem másik fele Markovits Manót illeti meg. Az ő agilitása és járása érdekében mindenkor kifejtett tevékenysége nagyban hozájárult a kórház megteremtéséhez.

Az államtitkár távirata nagy örömet keltett az egész margitai járásban.

—

Zarándoklat Mária-Cellbe.

A budapesti belvárosi szent Ferenc-rendiek templomából augusztus 18-án zarándoklat indul Mária-Cellbe.

A zarándoklat utiterve a következő:

1913. évi augusztus hó 18-án, hétfőn 4 órakor összejövetel a budapest-belvárosi Szt. Ferenc-rendiek templomában (IV. Kossuth Lajos-u.) innen együttes menet a Petőfi-téri hajóállomáshoz. Beszállás után elutazás esti 6 órakor.

Augusztus 19-én, kedden este 6 órakor megérkezés Bécsbe.

Augusztus 20-án, szerdán reggel 4 órakor megérkezés Marbachba. Innen gyalog, avagy társaskocsin felvonulás Mária-Taferl hegyére.

Augusztus 21-én, csütörtökön reggel fél 6 órai szentmise után visszaindulás Marbachba gyalog vagy kocsin, a krumnussbaumi vasutállomástól 7 óra 50 perckor indulás Rosenauba; megérkezés délelőtt 10 órakor. Felvonulás gyalog vagy kocsin a gyönyörü kilátásu Sonntagsbergre, a hol a szt. Benedek-rendiek szép templomában több ájtatosság lesz. Este 6 órakor gyertyás ünnepi körmenet.

Augusztus 22-én, pénteken reggel 6 órakor szentmise után indulás vissza a rosenaui vasutállomáshoz, honnan 7 óra 55 perckor elutazás Sanctpöltenbe. Délelőtt 12 óra 50 perckor elindulás villamosvasuton *Nagy-Mária-Cellbe*, megérkezés délután 5 órakor.

Augusztus 23-án és 24 én, szombat és vasárnap Nagy-Mári-Cellben tartózkodás. Az ájtatosság sorrendjét annak idején ki fogják hirdetni.

Augusztus 25-én, hétfőn reggel 5 órai szentmise után elindulás Wiener-Bruckba. Ebéd után felvonulás s szt. Anna-hegyre is Turnitzbe.

Augusztus 26-án, kedden reggel 5 órakor a pályaudvarhoz. Bécsbe megérkezés délelőtt 10 óra 40 perckor.

Augusztus 27-én, szerdán reggel 7 órakor indulás Budapestre.

Menetdijak oda és vissza:

Budapestről	I. o. hajó,	III. o. vasut	50·—	K.
„	II. „	„ III. „	„ 26·50	„
„	III. „	„ III. „	„ 23·50	„

—

*** Drága a Körözs-kaszárnya.** Biharvármegye törvényhatósága már két évvel ezelőtt elhatározta, hogy eladja a Körözskaszárnyát. Akkor még jó idők jártak a házakra és Nagyváradon minden talpalattnyi földet aranyakkal fizettek meg a házspekulánsok. A vármegye sem akarta olcsón eladni az érdekes kaszárnyát. Az ócska épülettömböt, mely szép területen fekszik 100000 koronáért akarta eladni a megye. A kaszárnyára többen is tettek ajánlatot. Az ajánlattevők között volt Nagyvárad törvényhatósága is. Időközben azonban változtak a viszonyok, a házak értéke esett s ma már a kaszárnya sem ér annyit, mint két évvel ezelőtt ért. A városi tanács tegnap ebben a dologban átiratot intézett a vármegyéhez, melyben kijelentik, hogy 100000 korona vételi ár tulságos magas, azért nem hajlandó megvásárolni az ócska kaszárnyát. Kérik egyben a vármegyét, hogy méltányosabb árat szabjon meg. A vármegye aligha fog engedni a 100000 koronából, mert a telek tulajdonképen nem is olyan nagyon eladó. Ha olcsón tudná csak eladni a kaszárnyát, akkor inkább várni fog vele, esetleg a megyei tisztviselők részére lakásokat fog épittetni rajta.

*** Kinevezések.** Az igazságügyminiszter *Láng* Ernő Nagyvárad városi joggyakornokot az élesdi járásbirósághoz jegyzővé nevezte ki. — Dr *Körtvélyesi* Sándor Nagyvárad városi járásbirósági jegyzőt önálló müködési körrel ruházta fel. A nagyváradi kir. itélőtábla elnöke *Tóth* Kálmán nagyváradi lakost dijas joggyakornokká nevezte ki.

*** Hallatlan állapot.** Tegnap délután a Körözsbe ugrott *Kovács* Márton nevü munkás a Kishidról. Persze rajzott a nép a vaskorlát mögött és nagy izgalommal nézték a vizbefuló erőlködését. Ez is az is neki gyürkőzött, hogy kimenti, de a garasos hidig vitte a nagy viz az embert, mire ott két halász: Galambosi Mihály és Mészáros Sándor beemelték csolnakjukba. Cudar állapot ez. A városnak nincs egyetlen csolnaka az egész Körözsön, intelligens emberek majd megőrültek dühükben tegnap, hogy nem mehettek segitségére Kovácsnak. A cementes Körözs-parton azért van lejáró, hogy ott csónak álljon. Hát miért nincs? Hátha valaki véletlenségből beleesik a vizbe, megful mire előkeritik a halászok csónakát. Tegnap tisztán annak tulajdonitható, hogy Kovács meghalt, hogy nem volt kéznél csónak. A hullát a hullaházban helyezték el.

*** Árad a Tisza.** Szegedről jelentik: A Tisza Szegednél veszedelmesen árad. A folyó magassága ötszázharminc centiméter. A legutóbbi huszonnégy óra alatt a Tisza hetven centimétert áradt. A hatóság megtette a szükséges intézkedéseket.

*** A szinész szerencséje.** *Gajdzsinszky* Pál, a Szigligeti-szinház tagja 350,000 koronát örökölt Amerikából. A szinész már el is utazott Nagyváradról. Szegény kóristából lett egyszerre tőkepénzes. Gajdzsinszky házat vesz és itt telepszik meg.

*** A pálinka.** Alsótótfaluban *Libercz* Karácsony földmives a korcsmában idogált. Az idő hamar telt és ő nem akarta kihasználatlanul elereszteni a perceket. Az idő gyors pergésével eregette le egymásután a pálinkás poharak tartalmát Libercz, mig egyszerre összerogyott s eszméletét veszitette. Haza szállitották. Mire lakására értek már meghalt. Megölte a pálinka.

*** A polgármester ajándékoz.** Tegnap *Kovács* József mezőőr előállitotta a kihágási biróságra *Kolozsváry* Lajost burgonya lopásért. Később megtalálta Kolozsvárynak egy elrejtett zsákját, amelyben egy fegyver és egy elejtett nyul volt. A nyulat bevitte *Rimler* Károly polgármesterhez, mivel ő a bérlő a szóban lévő vadászterületen. A polgármester a mezőőrnek ajándékozta a nyulat, aminek a mezőőr rendkivül megörült. A vadorzó ellen folyamatban van az eljárás.

*** Könyvrendelés.** A városi nyilvános könyvtár számára nagyobb megrendelést tettek *dr Adorján* Ármin könyvtár bizottsági előadó és *Bodnár* János könyvtárőr a rendkivüli államsegély terhére. A 3200 K értékü könyv szállitásával *Benkő* Arthur és *Sebő* Imre nagyváradi könyvkereskedőket, mint legolcsóbb ajánlattevőket bizták meg.

*** Rejtélyes önjelölt.** Csökmői tudósitónk jelenti, hogy ott már javában készülnek a választási küzdelmekre. Az ottani hangulat azonban olyan, hogy *Cziffra* Kálmán biztosnak tekintheti a saját részére a csökmői voksokat. Ugy látszik, ezt az egyhangot akarja most megzavarni *Guttmann* Mór egy odavaló kereskedő, aki tegnap kijelentette, hogy fel fog lépni képviselőnek. Az önjelöltek tehát kezdenek jelentkezni, mert hogy Guttmann Mórra fellépése esetén önmagán kivül senki sem fog szavazni az bizonyos.

*** A honvédzenekar** hosszu távollét után ma játszik először a Fekete Sas kávéházban a következő programmal: 1. „Little Tich“ induló, Garne. 2. „Bécsi vér“ keringő, Strauss. 3. Nyitány „A két huszár“ c. op., Doppler. 4. „Meyerbeeriana“ nagy ábránd Meyerbeer témái fölött, Seidl A. 5. a) „A galam“, b) „A fogoly“ kettősök, Dvorák. 6. „H moll szimfonia I. tétel“ (befejezetlen) Schubert. 7. Nyitány „Tell Vilmos“ c. op., Rossini. 8. Nagy ábránd „Cigányprimás“ c. optt., Kálmán. 9. „Eternelle Ivresse“ keringő, Ganne. L.

* **Uj járás Pestmegyében.** A belügyminiszter az ezelőtt a monori járáshoz tartozó Ecser, Gyömrő, Maglód, Mende, Péteri, Tápiósáp, Tápiósüly és Uri községekből Gyömrő székhelylyel, gyömrői járás elnevezéssel uj főszolgabirói járás alakitását engedélyezte.

* **Az ipartestület villamosjegyei.** Vettük a következő sorokat: Értesitem az Ipartestület tagjait, hogy közbenjárásunkra a Nagyvárad városi villamos vasut igazgatósága az Ipartestület tagjai részére a bérletjegyek összegét ez év második felében is 5 koronában állapitotta meg; tehát azon iparosok, kik ezen bérletjegyekre igényt tartanak, azt a Nagyvárad városi villamosvasut irodájában kiválthatják. Nagyvárad, 1913. julius 8. *Czeglédy* Jeremiás, ipartestületi elnök.

* **Borozgató sógorok.** *Groze* György körözsbánlakai lakos a község korcsmájában borozgatott *Szákán* Péterrel, aki szemrehányást tett neki, hogy 21 éves fiatalember létére merészelte feleségül venni nővérét. A jelenlévők a veszekedőket szétválasztották. Szákán Péter megleste sógorát és az uton ugy összeverte, hogy bekelletett szállitani sulyos sérülései következtében a biharmegyei közkórházba.

* **Tusnádfürdőről** lapunk egyik barátja értesit, hogy az időjárás gyönyörü. A páratlan szép fürdőhelyet ez évben feltünő nagy számban keresik fel.

* **Az orrába szurt.** *Kapata* Tógyer vércsorogi lakos, napszámos tréfából eldugta *Bálint* Flóra barátjának kalapját. Ezért társa megharagudott, többször kérte, hogy kalapját adja elő. Erre Bálint Kapata Tógyert megszurta, illetve a bicskát az orrába döfte. A sérült Kapatát beszállitották az izr. kórházba.

* **Virág Jenő a Vigadó mozgóban.** Ma bucsuzik el a nagyváradi közönségtől *Virág* Jenő, a budapesti Royal orfeum neves komikusa. Nagyszerü kupléit meleg sikerrel fogadta a közönség, bizonyos, hogy a bucsu is ünnepies lesz. A mozgóképek ujak, érdekesek. Kiemelendő „A mindennapi történet" sláger-dráma, ezenkivül több pompás, humoros és természeti felvétel van müsoron.

* **Hölgyek figyelmébe!** Schmidt női fodrásznál — Rákóczi-ut 5. sz. alatt készülnek a legelegánsabb divatfrizurák — továbbá valódi prima hajból mindennemü hajmunkák — u. m. parókák, transzformatiók már 60 K-tól feljebb, divatbandó, hullámrész stb. Lemoshatatlan hajfestés, ondulatió, hajmosás manicür. Telefon 11—98.

* **Kossuth-utca** 12. sz. ház emeletén háromszobás utcai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

* **A kocsitartó** közönség szives figyelmét felhivjuk ÜVEGES JÁNOS kerékgyártó munkáira Báthory-u. 9. sz. **Jutányos árak.** Meghivásra azonnal megjelenek.

x **Uj fakereskedés.** *2 kor. 20 fillér* 100 kiló kiszáritott, fürészelt apritott bükkfa házhoz szállitással. Iroda: Attlasz József Vámház-u. 31/b

x **A „Fekete Sas"** éttermeiben összegyülemlő moslék a helyszinen azonnal eladó.

x **A zenekedvelő közönség** szives figyelmét felhivjuk, Hamza Jenő primás ujonnan szervezett 12 tagu bandájára, mely esténként a Fekete Sas kávéházban a szebbnél szebb számokkal szórakoztatja a közönséget. Prágai különlegességekből összeállitott nagy szinházi vacsora K 1·20, kicsi 80 fillér.

* **Házvezetőnőnek** ajánlkozik helyben vagy vidéken egy fiatal urinő, ki minden háztartási teendőkben jártas. Cim megtudható a kiadóhivatalban.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyü cikkeken,** amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyü áruháza árusit Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett electrotechnikai vállalata Nagyvárad, Bazár épület, szinház oldal.

Telefon 525. Telefon 525.

x **Utasok,** Félix- és Püspökfürdőkbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk Serác Aurél sörcsarnokát (Váradvelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terrasszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt Dréher-sör és dupla maláta sör, kitünő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szőrme és plüs kabátokat, szőnyegeket stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javitással együtt *Hatvany* és *Szentmiklósy* szücsök, Nagy Sándor-u 1.

* **Kossuth-utca** 6. sz. ház emeletén a Körös felőli oldalon modern háromszobás lakás mellék helyiségekkel november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Csődtömeg eladás.** KLEIN SÁNDOR és VILMOS csődtömegéhez tartozó fiók-üzletekből az áruk u. m.: 5000 drb. ridikül kerül eladásra 1 kor.-tól feljebb. Vásznak prima minőség végenként 8 kor. 90 fill. Női szines ernyők 2·80 fillértől. Női és férfi harisnyák ugyszintén gyerek zoknik hallatlan olcsó árban lesznek kiárusitva Rákóczi-ut 18. sz alatt.

x **Szenzáció a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona kávéházban egy országos hirnevü női zenekar hangversenyez a legujabb ének és zeneszámokkal naponta változatos müsorral. *Biró* Irénke és *Báthory* Adél karmesternők vezetése alatt, a társulat tagjai elsőrangu erőkből van összeállitva u. m. *Biró* Irénke csellómüvésznő, *Kőváry* Józsa priménekesnő, *Báthory* Adél zongoramüvésznő, *Földesy* Lili kitünő harmonista, *Füredi* nővérek dob és hegedű művésznők és *Várady* Franciska nagybőgősnő, a társulat magánszámokkal is szórakoztatja a n. é. közönséget, a hangverseny kezdete este 8 órakor. Szabad bemenet. Szives párfogást kérnek Biró Irénke és Báthory Adél karmesternők

* **CSODASZÉP,** friss, idei termésü csemegeszőlő! Őszibarack, cukordinnye, ausztriai idei alma, friss paradicsom stb. Kitünő hegyi borok, kőbányai **szalon** és **maláta sörök.** MERTZ NÁNDOR csemege üzletében, Körös-utcza. Telefon **448 sz.**

x **A Betfiai barlang titka** már fel van fedezve, de az is nyilt titok, hogy játékot, ajándéktárgyat és egyébb bazárcikket a legjobban a **Párisi bazárban** a Sas alatt lehet vásárolni.

Elsőrendü modern hölgyfodrászterem a

Ramningeré

szinházi és hölgyfodrász

szemben a szinházzal

Telefon 1076. Telefon 1076.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magukat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltünik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán,* passagé-kapu mellett

x **Különlegességi** cukorka- és csemegeüzlet csak egy van városunkban, *a cukorka bonbonniére* a Bémer-téri korzón, hol sem kávé, sem fűszer szag nem járja át a cukorka és csemege különlegességek izét. Ezért mindenkinek saját érdeke egészségi szempontból is, hogy szükségleteit ott szerezze be. Finom kiszolgálás és olcsó ár. Tisztelettel *Benedek Testvérek* tulajdonosok

x **FELHIVJUK** a nagyérdemü hölgyközönség szives figyelmét a **most megnyilt Rácz és Vass női divatszalonban** készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltőkre.** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t."** itteni fiókja junius hó 1-én *Kórház-utca 6. sz.* alatt modernül berendezett, ujonnan épülő GARAGE ÉS JAVITÓMÜHELYT nyit meg. A garage és javitómühely felszerelése és kiállitása minden követelményeknek megfelelő lesz. A társaság eme uj vállalkozása automobili ta körökben általános megelégedést kelt, annál is inkább mivel Nagyváradon és az egész megyében ily szakszerüen berendezett garage és javitómühely az autotulajdonosok között régen érzett köszüksége pótól.

x **Ismét megérkeztek** elegáns modellkalapok UJHELYI RÓZA Rákóczi-utcai üzletébe, finom gyászkalapok és fátyolok is kaphatók. Telefon 130 sz.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi müszer, kötszer és testegyenesitő gépek készitője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett mühelyében készit mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tüzmentes vasajtók, sirkeritések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktüzhelyek. Lev.-lap hivásra azonnal megjelenek.

x **Erdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa* uri-, női- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak, modern szabás, elsőrendü munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. ezám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

Vigyázni tessék, hol vásároljon e hóban olcsón és jó árut. Egy waggon befőző cukrom érkezett mig a készlet tart kilója 88 fillér Aszódi 8 féle zamatu mágnás pergelt kávéi, melyhez hasonló nem létezik 1/4 kiló 1·10. Saját darálásu por cukor 1 kiló 90 fill. 1 kiló Hollandi csokoládé 2·10, 1/4 kiló erő és hizó kákáó 1 kor. Brassói első rendü szalámi 1 kiló 4·50, valódi Ementháli sajt 1 kiló 2·80, finom liptói turó 1 kiló 1·90. Tisztelettel meghivom a bevásárló közönséget Kossuth-utcai fő üzletembe. I. fiók Kert-utca, II. fiók Rákóczi-ut Kis Dávid tőzsde mellett. Aszódi trieszti kávé és tea közvetlen behozatala cukorka és csokoládé nagykereskedő

Értesités.

A mai naptól kezdve házhoz szállit a **Schlauch-téri kioszk** mindennap **jegeskávét** és **fagylaltot,** kisadag fagylalt **24,** nagyadag fagylalt **30** és jegeskávé **30** fill. Megrendelések naponta bármely órában el lesznek intézve. MAGYARI BÉLA hirneves cigányzenekara szórakoztatja a n. érd. közönséget ünnep és vasárnap.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezónra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a *Mille Juliette,* füző-teremnél Nagyvárad Szinház-u. 4. Emke mellett. **Készit:** legujabb divatu füzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. *Allandó nagy raktár füzővédőkben.* Telefonszám 827.

Valódi **Chassala szandálok,** amerikai **tennis cipők** és szabadalmazott **tennis ingek** kizárólag

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

Vigyázat!!

DIÓSY SOMA
(DIÓSY MISKA)
CIMFESTŐ, ZOMÁNCTÁBLA KÉSZITŐ
EMKE és PANNONIA KÖZT
ROSENZWEIG MIDERES MELLETT VAN
TELEFON 839 SZ.

Kossuth-utca 2 sz. házban a volt Tóth Zsigmond féle **üzlethelyiség** azonnal kiadó. Értekezhetni a Polg. Tak.-pénztárnál

Olcsó gyógykurák itthon.
Idegesség, gyomorbélzavarok, gyengeségi állapotok gyógyitása edző vizgyógymódokkal Nőibajok, szivbajok, érelmeszedés ellen szénsavas fürdők, **moor, sósfürdők.**
Nem kell okvetlen gyógyfürdőbe utazni, mert Nagyváradon is tarthatók a gyógykurák.
Dr Rácz Ödön sanatóriumában
Szilágyi Dezső-u. 7. Telefon 639. Bejáróknak egész nap nyitva. Benlakóknak olcsó pensio.

OCCASSIO ELADÁS
a tavaszi idényre
Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében
Rákóczi-ut 4.
Telefon 783. :: Telefon 783.

TÓTH JÓZSEF
épület és műbutor asztalos Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 12. Lakatos-ház.

A legjutányosabb árszámitás mellett készit mindennemü épület portál és műbutorasztalos munkákat, valamint javitásokat a legizlésesebb kivitelben.

Tervek- és költségvetésekkel dijtalanul szolgálok.

x **Szandál** 20—25 számig 2 korona; 26—28-ig 2 K 60 f., 29—34-ig 3 K 20 f., 35—42-ig 4 K., Vászon cipő 35—42-ig 1 K-tól kezdve szürke és barna szarvasbőrből, női fél cipő 6 kor., női parti fél cipők 3 koronától kezdve Feketénél Szent János-uteán, Kis-pipa mellett.

Engel Dezső

vizsgázott fogtechnikus

Lakását Bémer-térre (EMKE kávéház emeletére) helyezte át.

EGYESÜLETEK

A Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetsége nagyváradi kerülete julius 13-án, vasárnap, délelőtt 10 órakor Nagyváradon, a Kereskedelmi és Iparkamara disztermében tartja kerületi értekezletét.

SPORT

Uszó és viripoló mérkőzés a Püspök-fürdőben.

A Bihari Vivó Club f. évi julius hó 20-án a Püspök-fürdő uszodájában uszóversenyt és vizipoló mérkőzést rendez. A verseny számai a következők:

I. 50 m. sprint verseny (18 éven alóliaknak).
II. 25 m. gyermekverseny (15 éven alóliaknak.
III. 50 m. hátuszás.
IV. 100 m. melluszás (főverseny).
V. 100 m. spintverseny (főverseny).
VI. 5 x 50 m. sprint staféfa.
VII. 4 x 50 m. vegyes staféta.
VIII. Vizipoló körmérkőzés.

A verseny feltételei:

A versenyen résztvehet bármely sport club tagja, nevezési dij az egyes számokban 1 K, a stafétákban 4 K.

Dijazás: a helyezeteknek oklevél (a másodiknak csak 3-nál, a harmadiknak csak 5-nél több indulónál).

A nevezések Julius 13-ig bezárólag Sonnenfeld Andor szakosztály vezető cimére (Szilágyi Dezső-utca 6. sz.) küldendők. Aki minden idevágó ügyben szivesen szolgál felvilágositással.

Bihari Vivó-Club uszó szakoszt.

FODOR L. LAJOS
VIZSG. FOGTECHNIKUS
(Nagyvárad, Rákóczi-ut 9. sz. Barcs-ház. Telefon 865.)

Végzi a FOGÁSZAT körébe eső összes műveleteket a MODERN FOGÁSZAT és FOGTECHNIKA LEGUJABB VIVMÁNYAI szerint, LEGMESSZEBBMENŐ KEZESSÉG MELLETT. IDEGÖLÉS, FOGTÖMÉS, FOGHUZÁS TELJESEN FÁJDALOM NÉLKÜL.

VILLAMOS MEGÁLLÓ.

Telefon 865. Telefon 865.

TÁVIRATOK

A miniszterelnök itthon.

Budapest, julius 8.

Gróf Tisza István miniszterelnök, aki a tegnapelőtti napot Bécsben töltötte, tegnap reggel Királyhidán át visszaérkezett Budapestre. Délelőtt a miniszterelnökségen gróf Wickenburg István fiumei kormányzó látogatását fogadta.

Az átpártolt elnök.

Gyoma, jul. 8.

A gyomai választásnak pikáns szenzációja van. Csapay Lajos választási elnök, aki a függetlenségi pártnak volt vezetőembere, tegnap kiment az állomásra a szavazókat hozó vonathoz és több száz függetlenségi választót átterelt a munkapárt táborába. Amikor ez kiderült, a függetlenségi párt kiáltványt adott ki, amely igy kezdődik: Polgárok, áruló akadt közöttünk, . .

A gyomai választás.

Gyoma, julius 8.

Félegykor a szavazatok aránya:

Perényi	599
Nagy	177
Gerő	4

A szavazás a legnagyobb nyugalomba folyik és valószinüleg estig eltart. A munkapárt 5—700 többségre számit

A választás késő este ért véget. Báró Perényit 818 abszolut többséggel megválasztották képviselőnek.

Letartóztatott kalandornő.

Temesvár, jul. 8.

(Saj. tud.) Buziás-férdőn tegnap letartóztatták *Hanuso* Erzsébet ismert kalandornőt, aki már eddig is 1000—1000 koronát csalt ki két fiatalembertől.

Huszár Károly cikke.

Köln, jul. 8.

A *Kölnische Volhszeitung*, a német birodalom centrum-párt egyik legtekintélyesebb organumának legutóbbi számában *Huszár* Károly (sárvári) néppárti képviselő nagy cikket közöl a magyar politikai viszonyokról. A cikk felhozza az ellenzéknek a munkapárt eleni ismert érveit, majd pedig a koalicios kormánnyal foglalkozva, kifejti, hogy a koalició programjának végbezvitelében királyi veto akadályozta meg. Az óriási feltünést keltő cikkhez a K. V. érdekes megjegyzéseket füz.

A szüffrazsettek összeesküvése.

London, jul. 8.

Az Evening Standard szinte hihetetlen hirt közöl a harcoló szüffrazsettekről. A lap szerint a rendőrség a szüffrazsettek nagyméretü

összeesküvését fedezte föl, amelynek az volt a célja, hogy a Cityt és London nyugati részét lángba boritsa.

A szüffrazsettek több francia aviatikussal is tárgyaltak, akiket arra akartak rábirni, hogy ugyanakkor, amikor Londonnak két városrészét fölgyujtják, repülőgépjeikkel fölszálljanak és a magasból bombákat dobjanak le. A terv oly vakmerő és borzalmas, hogy az Evening Standard hirében kételkednek és megerősitését várják.

NYILTTÉR

Hungária borozó (büffé)

megnyillott

Rimanóczy-u. 4. sz. alatt

Royallal szemben, szo'id női kiszolgálás,

nyitva éjjel-nappal.

Finom hideg ételek és italok, külön termek rendelkezésre. A n. é. közönség szives pártfogását kéri

Ösztreicher József

vendéglős, a szalon kávéház volt tulajdonosa.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza — — —	11.23
Buza 1914. áprilisra — —	11.73
Októberi rozs — — —	8.90
Juliusi tengeri — — —	7.73
Aug. tengeri (1913) — —	7.93
Tengeri 1914 májusra — —	7·34
Októberi zab — — — —	8.59

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény —	806.50
Osztrák hitelrészvény —	612.50
4%-os koronajáradék —	80.85
Osztr. magy. államv. —	690.50
Jelzálogbank — — —	411.—
Leszámitoló és pénzváltó —	500.—
Hazai bank — — — —	275.—
Magyar bank — — —	526.—
Keresk. bank — — —	3600.—
Rimamurányi — — —	673.—
Salgótarjáni kőszén — —	735.—
M. Alt. Kőszénbánya —	1008.—
Közuti vasut — — — —	626.75
Városi villamos — — —	350.—
Adria — — — — —	527.—
Atlantika — — — —	—.—

A szerkesztésért felelős:
Dr VUCSKICS GYULA.

Nagyvárad város katonai ügyosztálya.

17054—1913. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi minister urnak 78365—18/1913. rendelete alapján közhirré teszem, hogy a közös hadsereg és a honvédségnek a földmivelő és mezei munkás osztályhoz tartozó tényleges állományu legénysége az aratás és egyébb fontos mezei munkák végzésének idején három hétre leendő szabadságoltatását személyesen, kihallgatáson (rapporton) kérheti, mely kérelem teljesen dijtalan.

A Bosznia Herczegovinában és Dalmácziában állomásozó csapatoknak legénysége azonban a folyó évben aratás idejére szabadságot nem kaphat.

Nagyvárad, 1913. junius 6.

Eleméry Ferencz,
katonaügyi tanácsnok.

Artézikutfuró vállalat

Wessely és Biró

Nagyszalonta.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T Nagyvárad, Bémer-tér.

Tüz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása.

Ujonnan épült intézeti helyiségünkben létesitett **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénzszekrények (safes) csekély dij ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrénykékben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágositással szivesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

		reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad	ind.	7 49	9 50*	2 19	4 39	8 11
V.-Velence	»	7 59	10 00	2 29	4 49	8 22
Rontó	»	8 16	10 16	2 46	5 06	8 42
Püspökfürdő	érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 44

PÜSPÖKFÜRDO—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő	ind.	8 59	10 59*	3 29	7 11	9 29
Rontó	»	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velence	»	9 17	11 19	3 47	7 31	9 46
Nagyvárad	érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely Nagyváradról indul d. e. 11·45 perckor, Püspökfürdőbe érkezik d. u. 12 15 perckor, Püspökfürdőből indul d. u 12·50 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1·21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDO.

		d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad	ind.	8 00	10 01*	2 30	4 50	8 31
V.-Velence	»	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó	»	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő	érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDO—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő	ind.	8 40	10 39*	3 10	6 50	910
Rontó	»	8 47	10 46	3·17	7 08	917
V.-Velence	»	9 00	10 59	3 30	7 20	930
Nagyvárad	érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	940

Vasárnap és ünnepen ezenkivül indul még egy vonat a Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

A Szent László-nyomdában

az egyházmegyei főtanfelügyelőség által a róm. kath. népiskolák számára összeállitott **minta szerinti**

Heti órarend-ek

már kaphatók és pedig:

(A teljesen osztott iskolák számára (minden egyes osztály külön-külön) dbja . . . . . 16 fill.

B) részben osztott (két osztály együtt) iskolák számára . . . . . 20 fill.

C) részben osztott (három vagy négy osztály együtt) iskolák számára . 20 fill.

D) csztatlan (hatosztály együtt) iskolák számára . . . . . 20 fill.

A megrendelésnél a fentebbi megkülönböztetések és az egyes csoportok szerinti példányszámok pontos feltüntetését kérjük.

Nagyvárad város

VILLAMOS MÜVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesitjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállitjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Jó bornak
nem kell cégér

régi magyar közmondás ezt bizonyitja a **FEKETE SAS** étterem uj bér ője, kinek a sok hirdetésre szüksége nincs, mivel már ugyis köztudomásu tény, hogy ujonnan berendezett **francia és magyar konyha** all a n. é közönség rendelkezésére. **Az alsó éttermekben női kiszolgálás,** aki a kitünő konyháról és figyelmes kiszolgálásról még nem győződött meg, az tegyen egy próba látogatást. :-:

Legujabb!
Ha hegedülni

óhajt megtanulni, rendelje meg a tisztán kidolgozott, remek hangu, domboru **hegedüt,** tokkal, 16 drb. felszereléssel és **mesés ajándékkal** együtt

csak 12 koronáért

Wágner a „HANGSZER-KIRÁLY“

országszerte elismert elsőrendü hangszeráruházában

Budapest, József-körut 15.

Fényképes árjegyzék ingyen. — ÓVÁS: Figyeljen jól a pontos cimre és házszámra.

LEGOLCSÓBB
és legjobb bevásárlási forrás

Özv. Kádár János-né
elsőrangu fűszer- és csemege kereskedése.

Mindenfele gazdasági cikkek, kötözőhárs, kékkő, auto- és gépolajok és **auto-benzin nagy raktára ::**

LÉVAI MÁRTON
r.-t.
sirkőraktára és kőfaragó telepe
Nagyvárad
Rákóczi-u. 20.

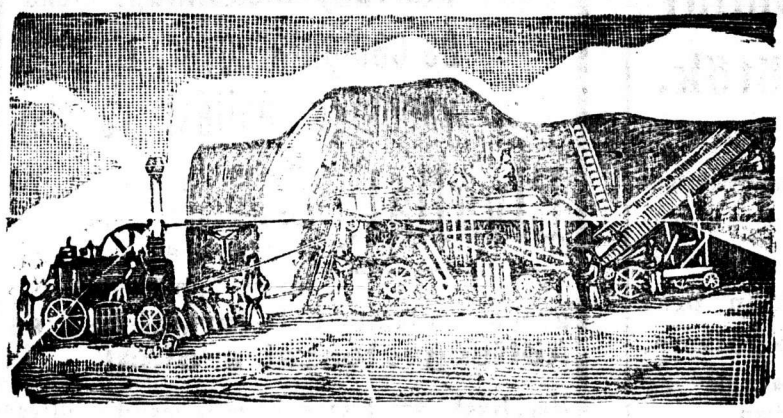

Csordás József
villanyerőre berendezett
gépjavitó telepe
NAGYVÁRAD
Templom-u. 7.

Ajánlja gépjavitó telepét, malomberendezések, rézöntés, henger rovátkálás, esztergályozás és minden e szakmába vágó munkának a legpontosabb elvégzésére.

Belépési felhivás.
A magyar takarékszövetkezet
(Sas palota.)

1913. julius 1-én megkezdte

IX-ik évtársulatát

melyre az igazgatóság felhivja Nagyvárad város és Biharvármegye közönségét.

A belépés bizonyos számu üzletrész jegyzésével történik és tagja lehet mindenki, aki 3 éven át hetenként legalább 20 fillér fizetésre kötelezi magát. Aláirásnál egy hét és üzletrészenként 5 fillér felvételi dij fizetendő.

Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk utján portómentesen eszközölhetik.

Szövetkezetünk tagjai minden kezes nélkül kölcsönt vehetnek fel a befizetett összeg négyötödrésze erejéig és azon kedvezményt biztositjuk tagjainknak, hogy az **elmulasztott heti befizetések után késedelmi dijat nem számitunk.**

A belépni szándékozók felkéretnek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Sas palota) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Tisztelettel:

Magyar takarékszövetkezet igazgatósága.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6 (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák **24 óra alatt.** Vidékről egy beküldött öltönyről uja készitek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

A
jó bornak
nem kell cégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyitja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitünő saját termésü borai, **előzékeny kiszolgálás,** szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvétetnek.**

FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐ

Nagyvárad mellett. Téli és nyári gyógyhely. Egész éven át nyitva!!
Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása, vizhőfoka 49° C. 17 millió liter napi mennyiség.

Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1911. évben **9200** beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő **gyógyforrásait,** tükör, kád, iszap, mór és szénsavas fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó, zongora és olvasóterem, kitünő vendéglők, állandó elsőrendü cigányzene, vasárnaponként katonazene, tenis-pálya, gondozott sétautak. 400 holdas park és fenyves erdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomásra naponta.

Posta, távirda, interurban telefon. — Curtaxe és zenedij nincs. Prospektust küld az

Igazgatóság.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és pudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA **Gegenüber dem Rudolfsplatz.** Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott **kölnivizet, kölniviz-poudert** és **kölniviz-szappant,** ha az itt jelzett eredeti készitmény nem volna kapható az ön lakhelyén, mert a **világhirü cég** magyarországi képviselete:

Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám

egyszerü levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az

eredeti minőség.

UFI YBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet fü gönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztittatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet: Zöldfa Passage 93. Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39 Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagy-Várad, «Sas-passage» átjáró.

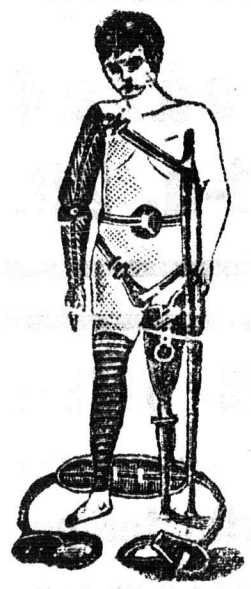

Ajánlja saját készitményü

sérvkötőit,

szuzpenzoriomok fecskendők és betegápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálak, bidég,

anatómiai sérvkötők,

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és művégtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. **Külön próbaterem női és férfi kiszolgálásra. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.**

Melocco Péter cementárugyár és épités vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradi fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38. Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karmantyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrüket stb.

Márvány mozaiklap, működő- és cementárugyár. Beton és vasbeton épitési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vizmedencék szakszerü épitését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghivást az ország bármely részéből elfogad

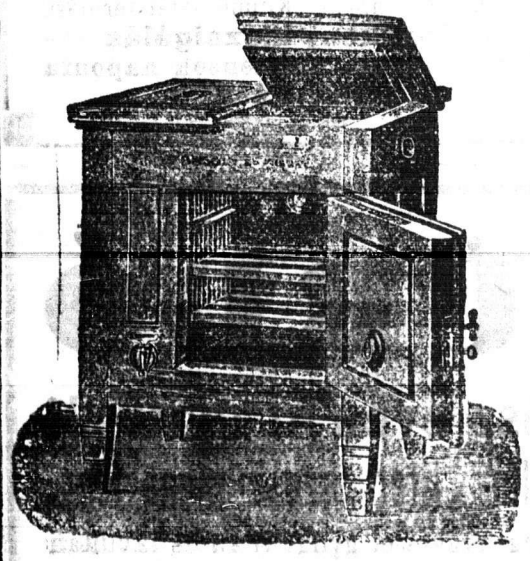

JÉGSZEKRÉNYEK
FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK

kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon.